

Van leveringsstatus naar wachtlijstinformatie

In opdracht van het ministerie van VWS verzamelt Zorginstituut Nederland wachtlijstinformatie in de langdurige zorg (Wlz). Met de gegevens die in het iWlz-berichtenverkeer verzameld worden – met het zogeheten AW317-bericht – is het mogelijk om analyses te maken vanuit diverse invalshoeken, zoals doorlooptijden per doelgroep.

Ook kunnen deze doorlooptijden getoetst worden aan de (treek)normen voor maatschappelijk aanvaardbare wachttijden. Zowel voor cliënt, zorgaanbieder, zorgkantoor en politiek zijn zo actueel mogelijke wachtlijsten voor de Wlz-zorg van belang.

Het Zorginstituut koppelt de resultaten van de landelijke wachtlijsten terug aan het ministerie van VWS en publiceert deze op <https://www.istandaarden.nl/wachtlijsten>.

Aangeven leveringsstatussen door zorgaanbieder

In iWlz worden 'leveringsstatussen' gebruikt die de zorgaanbieder via het berichtenverkeer doorgeeft aan het zorgkantoor. De leveringsstatus is een gegeven bij een cliënt dat wordt gebruikt om de wachtlijsten samen te stellen. Het is een operationele status van de zorgtoewijzing die aangeeft of de cliënt zorg ontvangt of nog wacht op de gewenste zorg.

De status leidt tot vervolgacties voor het zorgkantoor en de zorgaanbieder in de processen zorgtoewijzing en zorglevering. Om de cliënt tijdig toegang te geven tot passende zorg wordt de leveringsstatus ook gebruikt voor de juiste zorgbemiddeling.

Leveringsstatussen worden in het berichtenverkeer doorgegeven en vormen de basis voor het bepalen van de wachtstatus. Een wachtstatus wordt dus afgeleid uit het totaal aan leveringsstatussen voor een cliënt.

De leveringsstatus kan deze waarden hebben:

Actief wachtend

De cliënt wil de toegewezen zorg ontvangen maar krijgt dit nog niet (wachtend buiten zijn wil)

Niet actief wachtend

Cliënt wil de toegewezen zorg ontvangen maar alleen van de voorkeuraanbieder (wachtend op eigen verzoek)

Niet wachtend

Cliënt wil de toegewezen zorg nu nog niet ontvangen (cliënt wordt niet als wachtend beschouwd)

In zorg

Cliënt ontvangt de toegewezen zorg volledig (cliënt wacht niet op zorg)

Einde zorgvraag

Cliënt ontvangt de toegewezen zorg niet (meer) en de zorgtoewijzing is afgesloten, bijvoorbeeld door overlijden of zorgweigering.

Uitgangspunten bij het vaststellen van de leveringsstatus

- De zorgwens van de cliënt staat centraal bij het bepalen van de leveringsstatus per aanbieder;
- De leveringsstatus per toegewezen zorgaanbieder wordt bijgehouden door de zorgaanbieder en wordt doorgegeven aan het zorgkantoor;
- De leveringsstatus kan veranderen door wijzigingen in de zorgvraag of in het zorgaanbod;
- De leveringsstatus is een indicator voor de zorgaanbieder en zorgkantoor om al dan niet tot een vervolgactie over te gaan (zorgbemiddeling);
- De zorgkantoren zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de vervolgacties na het verstrijken van de wachttermijnen die landelijk zijn vastgesteld;
- De wachtstatus wordt bepaald op basis van de ontvangen leveringsstatussen van de betreffende aanbieder(s).

Vaststellen wachtstatus

De wachtstatus is een gegeven bij een cliënt dat wordt gebruikt voor het samenstellen van de landelijke Wlz-wachtdiagram en wordt bepaald op cliëntniveau.

De wachtstatus geeft aan dat de cliënt de toegewezen, gewenste Wlz-zorg ontvangt, nog niet of nog niet volledig ontvangt. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen wachten buiten de wil van de cliënt en wachten op verzoek van de cliënt. De zorgaanbieder geeft in het berichtenverkeer de leveringsstatus van een cliënt door aan het zorgkantoor.

Als een cliënt voor een indicatie de zorg geleverd krijgt van meer dan een zorginstelling, dan ontvangt het zorgkantoor van deze cliënt meerdere leveringsstatussen. Het zorgkantoor verzamelt alle leveringsstatussen en levert deze via het iWlz-berichtenverkeer (met het AW317-bericht) aan bij Zorginstituut Nederland. Het Zorginstituut stelt per cliënt de wachtstatus vast.

In deze gevallen stelt het Zorginstituut eerst de leveringsstatus vast voordat de wachtstatus kan worden bepaald:

- In afwachting van bemiddeling door het zorgkantoor is nog geen toewijzing verstuurd: de leveringsstatus voor de betreffende zorg is 'actief wachtend';
- De leveringsvorm van zorg is pgb: de leveringsstatus voor de betreffende zorg is 'in zorg';
- Een toewijzing versturen heeft geen zin omdat de cliënt expliciet aangeeft geen zorg te willen ontvangen: de leveringsstatus voor de betreffende zorg is 'niet wachtend'.

De wachtstatus kan deze waarden hebben:

Actief wachtend

Cliënt wil de toegewezen zorg ontvangen, maar krijgt dit niet (wachtend buiten zijn wil)

Niet actief wachtend

Cliënt wil de toegewezen zorg ontvangen maar alleen van de voorkeuraanbieder (wachtend op eigen verzoek)

Niet wachtend

Cliënt wil de toegewezen zorg nu nog niet ontvangen (cliënt wordt niet als wachtend beschouwd)

In zorg

Cliënt ontvangt de toegewezen zorg volledig (cliënt wacht niet op zorg)

Einde zorgvraag

Cliënt ontvangt de toegewezen zorg niet (meer) en de zorgtoewijzing is afgesloten, bijvoorbeeld door overlijden of zorgweigering

In principe wordt de wachtstatus bepaald op basis van de leveringsstatussen van reguliere zorgtoewijzingen.

Vanaf iWlz 2.0 geldt dat voor iedere zorgseenheid er per leveringsvorm meer reguliere zorgtoewijzingen kunnen bestaan zonder dat deze allemaal in zorg zijn. Daarnaast wordt er geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende zorgseenheden. De wachtstatus is daarom gelijk aan de laagste leveringsstatus van die zorgtoewijzingen waarbij deze volgorde wordt aangehouden:

1. Actief wachtend
2. Niet actief wachtend
3. In zorg
4. Niet wachtend
5. Einde zorgvraag

Als de wachtstatus volgens bovenstaande methodiek 'einde zorgvraag' wordt, dan is bepalend of de cliënt op dat moment nog een geldige indicatie heeft. In geval van een geldige indicatie wordt de leveringsstatus door het Zorginstituut bepaald volgens de hierboven genoemde regels. Heeft de cliënt geen geldige indicatie, dan is hij per definitie niet wachtend en heeft hij ook geen leveringsstatus meer.

Treeknorm

Bij de berekening van de wachtstatussen wordt rekening gehouden met de treeknorm. De treeknorm is een afgesproken norm van de maatschappelijk verantwoorde wachttijd die nodig is voor zorgbemiddeling.

Uitgangspunten bij het vaststellen van de wachtstatus

- De voorkeuren en zorgwens van de cliënt staat centraal bij het bepalen van de wachtstatus;
- De wachtstatus van een cliënt is gebaseerd op het actuele indicatiebesluit (IB);
- De wachtstatus wordt berekend vanaf de ingangsdatum van het IB;
- Het zorgkantoor houdt de historie van de leveringsstatussen bij;
- Wachtlijst informatie wordt bijgehouden voor zowel verblijfszorg als zorg thuis;
- Langdurig wachtenden worden afgeleid uit het overschrijden van treeknormen.

Genereren en publiceren landelijke wachtlijst AWBZ

Het zorgkantoor verzamelt de in het primaire proces ontstane leveringsstatussen en levert deze maandelijks via het berichtenverkeer aan bij het Zorginstituut. Na een technische controle op berichtformat keuren zorgkantoren zelf de gegenereerde wachtlijstcijfers inhoudelijk goed. Daarna verwerkt het Zorginstituut de gegevens volgens de vastgestelde definities tot een landelijke rapportage.

Deze werkwijze maakt het mogelijk om in de keten maandelijks de registraties te volgen en in te grijpen waar nodig is. De landelijke wachtlijst geeft inzicht in het aantal wachtenden per regio en per datum en in de wachttijden per zorgaanbieder.